

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 14, Issue 2 - June 2026

 10.22034/FCP.2026.141127.2228

The Mediating Role of Attachment Style in the Relationship between Work-family Conflict and Depression with Marital Burnout in People with Hypertension

Received: 19 / 4 / 2024 Accepted: 8 / 6 / 2026

- 1. Mohaddeseh Haeri Nejad** M.A. Student, Department of Psychology, Payame Noor University, South Tehran Branch, Tehran, Iran.
- 2. Majid Saffarinia*** Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.
m.saffarinia@pnu.ac.ir
- 3. Mehdi Darvish Molla** M.A. in Psychology, Department of Psychology, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran.
- 4. Ziba Barghi Irani** Assistant Professor, Department of Psychology, Payame Noor University, Tehran, Iran.

Abstract

Background: High blood pressure is one of the most important public health issues facing the world today. One of the areas that are affected in people with high blood pressure is marital life. **Objective:** The purpose of this study was to investigate the mediating role of attachment style in the relationship between work-family conflict and depression with marital burnout in people with hypertension. **Method:** The present research is applied in terms of purpose and correlation-based method based on structural equation modeling. The statistical population of this study was all people with hypertension who referred to hospitals in Qom in 2021. The sample size was determined to model the structural equations of 230 people, and finally, by removing incomplete questionnaires, 214 questionnaires were analyzed. In this study, sampling method was available. Data were collected using the Work-Family Conflict Questionnaire [Carlson et al., 2000](#), the Attachment Styles Questionnaire [Hazan & Shaver, 1987](#), the Couple Burnout Scale [Pines, 1996](#), and the Depression Inventory [Beck et al., 1996](#). Data were analyzed using structural equation modeling and SPSS and Amos software. **Findings:** The results showed that there is a significant correlation between the variables of couple burnout, work-family conflict and attachment style. **Conclusion:** The path analysis modeling model also showed the mediating role of attachment style in the relationship between work-family conflict and depression with couple burnout.

Key words: *Depression, Hypertension, Work-Family Conflict, Couple Burnout, Attachment Style.*

Introduction

Today, one of the most important and prominent issues in the field of public health, which has faced the world with problems, is high blood pressure. In adults aged 25 years and above, the prevalence of this disease has been reported to be around 40% worldwide (McCarty et al., 2003). Among people with high blood pressure, problems related to married life are one of the most important problems (Smith et al., 2020). In such a way blood pressure may lead couples to couple burnout (Hegewald et al., 2021).

Couple burnout causes many negative consequences for couples so after burnout, couples' relationships are disrupted (Pines & Nunes, 2003). Among its negative consequences, we can mention neglecting each other, blaming, and emotional separation (Naeem et al., 2023). In this regard, it has been found that high blood pressure plays a role in increasing the marital dissatisfaction of couples (Smith et al., 2020). In the meantime, other factors play a role in the occurrence of burnout, and the role of work-family conflict, attachment styles, and depression have been investigated in this research.

Work-family conflict is seen as a fundamental issue that affects both employees and employers. Work-family conflict is one of the most common complaints of employees of any organization. One of the variables that is related to marital burnout is depression (Naeem et al., 2023). Signs and symptoms of depression (such as depressed mood, lack of interest in the pleasures of life, lack of motivation, reduced concentration and memory, suicidal thoughts) are considered to be one of the most important factors that threaten the health and public health of societies (Pilkington, 2010).

In couples where one of the partners is depressed, there is often a disturbed relationship between them. Depressed people have problems in life with their spouses and usually do not experience good relationships (Galati et al., 2023).

Attachment styles are another factor affecting the occurrence of marital heartbreak (Olyaei & Ghasemipour, 2022). Based on the studies, the quality of the mother-child relationship in childhood is of particular importance in the evolution of practical and behavioral patterns in adulthood, and close and intimate relationships in adulthood are also affected by these practical patterns (Pietromonaco & Beck, 2015).

In general, it can be said that work-family conflict causes an increase in blood pressure and as a result, an increase in depression and marital burnout (Hegewald et al., 2021; Huang et al., 2024). In this way, by using the results of this research, we can help the strength and stability of families, which will result in having a better family and ultimately a better society; Therefore, the purpose of this research is to investigate the mediating role of attachment styles in the relationship between work-family conflict and depression with marital burnout in people with high blood pressure.

Methodology

The present study was applied in terms of objective and correlation type based on structural equation modeling in terms of method. The statistical population of this study consisted of all married, working, and hypertensive people who visited the hospitals of Qom City in 2021. The minimum sample size for structural equation modeling is 200 people (Kline, 2023). Due to possible attrition, the sample size was increased to 230 people, and finally, 214 questionnaires were analyzed by removing incomplete questionnaires. In this research, the sampling method was available, in this order, sampling was done by referring to the hospitals of Qom City. The tools used in this research included the following:

Work-family conflict questionnaire: This questionnaire was designed by Carlson et al., 2000 to measure the intensity of work-family conflict.

Couple burnout scale: This scale was prepared by Pines, 1996 to measure couple burnout.

Attachment styles questionnaire: This questionnaire was designed by Hazan & Shaver, 1987.

Beck Depression Inventory-Second Edition: Beck Depression Inventory-Second Edition (Beck et al., 1996) is a revised version of the Beck Depression Inventory that measures the severity of depression in clinical and non-clinical populations.

Data analysis was done using SPSS-22 and AMOS-22 software. The data were analyzed in two descriptive and inferential sections.

Results and discussion

The results of the research showed that the highest frequency is related to men (63.1%), diploma and associate degree (40.7%), and the age group of 35 to 44 years (36.4%).

Based on the results of correlation coefficients, there is a significant relationship between couple burnout and avoidant attachment style ($r = 0.50, P < 0.01$), couple burnout and secure attachment style ($r = -0.45, P < 0.01$), couple burnout and ambivalent attachment style ($r=0.47, P<0.01$), couple burnout and depression ($r=0.56, P<0.01$), and couple burnout and work-family conflict ($P<0.01, r=0.55$) at the 99% level.

According to the findings, there is a significant relationship between avoidant attachment style and depression ($r = 0.44, P < 0.01$), secure attachment style and depression ($r = -0.38, P < 0.01$), ambivalent attachment style and depression ($P < 0.01, r = 0.37$), avoidant attachment style and work-family conflict ($P < 0.01, r = 0.38$), secure attachment style and work-family conflict ($P < 0.01, r = -0.42$), and ambivalent attachment style and work-family conflict ($P < 0.01, r = 0.37$) at the 99% level.

Based on the threshold of acceptable fit for each of the indicators, the fit indices of the model are optimal ($GFI=0.92, CFI=0.91, NFI=0.90, RMSEA=0.07$). Therefore, the measurement model was approved.

According to the regression coefficients in the measurement model, if the critical ratio is greater than 1.96, it means that the relationship is significant. Based on the obtained significance level, the relationships of all paths are significant. According to the indirect effect coefficients, it can be stated that attachment styles play a mediating role in the relationship between work-family conflict and depression with couple burnout. In this way, the indirect effect of work-family conflict on couple burnout is 0.140 and its total effect is 0.394. Also, the indirect effect of depression on marital boredom is 0.138 and its total effect is 0.430.

The findings of the present study showed that attachment styles play a mediating role in the relationship between work-family conflict and depression with couple burnout. In this way, work-family conflict and depression have a direct and indirect effect on couple burnout.

Due to increased stress, work-family conflict increases the possibility of high blood pressure in couples, which plays a role in the formation of couple burnout ([Hegewald et](#)

al., 2021). In addition, work-family conflict increases marital conflict, which, as a result, reduces marital life satisfaction (Bernuzzi et al., 2022). Work-family conflict causes couple burnout by reducing marital satisfaction and increasing marital conflict. Research background (Bernuzzi et al., 2022) has shown that work-family conflict increases marital conflict, thereby reducing marital life satisfaction. The result of these factors is the occurrence of marital boredom; in this way, the work-family conflict causes an increase in stress in people with high blood pressure, which results in a decrease in marital satisfaction and an increase in the conflict between couples, and finally, couples experience couple burnout (Choi et al., 2018). On the other hand, couples where one partner is depressed often experience a troubled relationship. Depressed people get little benefits from marriage because the depression of one of the spouses damages the relationship between them (Galati et al., 2023). Considering that depression is a mood or an emotional state characterized by sadness, meaninglessness, and reduced ability to enjoy life (Rao, 2017), couples whose spouses are depressed have less agreement and more negative interactions in their marital interactions (Beam et al., 2017). Thus, it can be stated that there is a relationship between depression and couple burnout (Kiani Chelmari et al., 2021).

It can be stated that work-family conflict and depression are related to couple burnout, which is influenced by attachment styles. In other words, people who have a secure attachment style have symptoms of high depression and work-family conflict because they describe their love experiences as happy, friendly, and with trust, they are less likely to experience marital heartbreak. Meanwhile, people with an ambivalent and avoidant attachment style, if they have symptoms of high depression and work-family conflict because they describe their married life with jealousy, low attractiveness, and emotional excesses, are more likely to experience marital heartbreak. Therefore, attachment styles play a mediating role in the relationship between work-family conflict and depression with couple burnout.

Among the limitations of this research was the cross-sectional nature of the research. This research was conducted among people with high blood pressure who visited the hospitals of Qom in 2021, and caution should be taken to generalize its results to other people and other cities and provinces in the country. Researchers are advised to investigate the variables related to cognitive factors in the relationship between work-

family conflict and depression with couple burnout. Counselors and psychologists who work in the field of couples are suggested to pay special attention to the role of work-family conflict and depression in couple burnout, and in this regard, it is important to pay attention to the factors that play a mediating role in this relationship. In such a way it is possible to help reduce marital boredom by paying attention to people's attachment styles.

Conclusion

Compared to healthy couples, depressed couples have less agreement and more negative interactions in their marital interactions. On the other hand, work-family conflict causes marital burnout and job burnout due to increased stress. In this regard, based on research findings, work-family conflict and depression are related to marital burnout, which is influenced by attachment styles. Therefore, attachment styles act as a mediating mechanism in the relationship between work-family conflict and depression with marital burnout.

Acknowledgments

We would like to thank all the couples participating in this study.

Authors' contributions

This article is taken from the M.A thesis of the first author. The second author is supervisor. The third author compiles and finalizes the corrections of the article and the fourth author is a consultant professor.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Availability of data and materials

No available

Ethics approval and consent to participate

In this study, in addition to writing a guide at the beginning of the questionnaire, the purpose of the study was explained to them in a research manner. Participants then completed a research consent form.

Consent for publication

Participants were assured that their findings were confidential and would be published in an article without mentioning their personal information.

Competing interests

The author(s) declared no potential conflicts of interest to the research, authorship, and/or publication of this article.

References

Beam, C. R., Dinescu, D., Emery, R., & Turkheimer, E. (2017). A twin study on perceived stress, depressive symptoms, and marriage. *Journal of health and social behavior*, 58(1), 37-53. <https://doi.org/10.1177/0022146516688242>

Beck, A. T., Steer, R. A., Ball, R., & Ranieri, W. F. (1996). Comparison of Beck Depression Inventories-IA and-II in psychiatric outpatients. *Journal of personality assessment*, 67(3), 588-597. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6703_13

Bernuzzi, C., Setti, I., Maffoni, M., & Sommovigo, V. (2022). From moral distress to burnout through work-family conflict: the protective role of resilience and positive refocusing. *Ethics & behavior*, 32(7), 578-600. <https://doi.org/10.1080/10508422.2021.1955682>

Carlson, D. S., Kacmar, K. M., & Williams, L. J. (2000). Construction and initial validation of a multidimensional measure of work-family conflict. *Journal of vocational behavior*, 56(2), 249-276. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1713>

Choi, Y. E., Cho, E., Jung, H. J., & Sohn, Y. W. (2018). Calling as a predictor of life satisfaction: the roles of psychological capital, work-family enrichment, and boundary management strategy. *Journal of Career Assessment*, 26(4), 567-582. <https://doi.org/10.1177/1069072717723092>

Hegewald, J., Romero Starke, K., Garthus-Niegel, S., Schulz, A., Nübling, M., Latza, U., ... & Seidler, A. (2021). Work-life conflict and cardiovascular health: 5-year follow-up of the Gutenberg Health Study. *Plos one*, 16(5), e0251260. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0251260>

Galati, M. C. R., Hollist, C. S., do Egito, J. H. T., Osório, A. A. C., Parra, G. R., Neu, C., & de Moraes Horta, A. L. (2023). Sexual dysfunction, depression, and marital

dissatisfaction among Brazilian couples. *The Journal of Sexual Medicine*, 20(3), 260-268. <https://doi.org/10.1093/jsxmed/qdac004>

Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>

Huang, Y., Guo, H., Wang, S., Zhong, S., He, Y., Chen, H., Zhou, J., & Wang, X. (2024). Relationship between work-family conflict and anxiety/depression among Chinese correctional officers: a moderated mediation model of burnout and resilience. *BMC public health*, 24(1), 17. <https://doi.org/10.1186/s12889-023-17514-6>

Kiani Chelmary, A., Shahbazi, N., Hasanzade, A., & Jamshidian Naeini, Y. (2021). Predicting marital adjustment, satisfaction and Psychological Distress (depression and Anxiety) based on Perception of Parents marriage and Attachment Styles in Married Women. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 10(6), 1-10. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1400.10.6.17.7>

McCarty, R., Atkinson, M., & Tomasino, D. (2003). Impact of a workplace stress reduction program on blood pressure and emotional health in hypertensive employees. *The Journal of Alternative & Complementary Medicine*, 9(3), 355-369. <https://doi.org/https://doi.org/10.1089/107555303765551589>

Naeem, N., Sadia, R., Khan, S., & Fatima, Z. (2023). Parental burnout and marital satisfaction of married individuals during COVID-19: Role of gender and family system. *Human Nature Journal of Social Sciences*, 4(1), 151-160. <https://doi.org/https://orcid.org/0000-0002-7390-0670>

Olyaei, S. S., & Ghasemipour, Y. (2022). Investigating the Mediating Role of Communication Skills in the Relationship between Attachment Styles and Marital Burnout. *Family Counseling and Psychotherapy*, 12(1), 137-160. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.1.6.1>

Pietromonaco, P. R., & Beck, L. A. (2015). *Attachment processes in adult romantic relationships*. <https://doi.org/https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/14344-002>

Pilkington, K. (2010). Anxiety, depression and acupuncture: a review of the clinical research. *Autonomic Neuroscience*, 157(1-2), 91-95. <https://doi.org/10.1016/j.autneu.2010.04.002>

Pines, A. M., & Nunes, R. (2003). The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. *Journal of employment counseling*, 40(2), 50-64. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x>

Rao, S. L. (2017). Marital adjustment and depression among couples. *The international Journal of Indian psychology*, 4(2), 34-42. DOI: 10.25215/0402.045

Smith, T. W., Baron, C. E., Deits-Lebehn, C., Uchino, B. N., & Berg, C. A. (2020). Is it me or you? Marital conflict behavior and blood pressure reactivity. *Journal of Family Psychology*, 34(4), 503. <https://doi.org/https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/fam0000624>

Print ISSN: 2251-6654
Online ISSN: 2588-3542

Journal of Family Counseling and Psychotherapy

Volume 14, Issue 2 - June 2026

10.22034/FCP.2026.141127.2228

نقش میانجی سبک دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با

دلزدگی زناشویی در افراد مبتلا به فشار خون

پذیرش: ۱۴۰۵-۰۳-۱۸

دریافت: ۱۴۰۳-۰۱-۳۱

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور تهران جنوب، تهران، ایران.

محدثه حائری نژاد

استاد، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور تهران جنوب، تهران، ایران.

مجید صفاری نیا*

m.saffarinia@pnu.ac.ir

کارشناسی ارشد روان شناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران.

مهدی درویش ملا

دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور تهران جنوب، تهران، ایران.

زیبا برقی ایرانی

چکیده

پیشگفتار: فشار خون بالا یکی از مهم‌ترین موضوعات در زمینه سلامت عموم است که جهان امروزی با آن روبرو است. یکی از حیطه‌هایی که در افراد مبتلا به فشار خون بالا تحت تأثیر قرار می‌گیرد، زندگی زناشویی است. هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی سبک دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی در افراد مبتلا به فشار خون است. روش: پژوهش حاضر از حیث هدف کاربردی و از حیث روش از نوع همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه آماری این پژوهش تمام افراد مبتلا به فشار خون که به بیمارستان‌ها و مراکز بهداشت شهر قم در سال ۱۴۰۰ مراجعه کردند، بود. حجم نمونه برای مدل‌یابی معادلات ساختاری ۲۳۰ نفر تعیین شد که در نهایت با حذف پرسشنامه‌های ناقص، ۲۱۴ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش، روش نمونه‌گیری به صورت در دسترس بود. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه تعارض کار-خانواده Carlson et al., 2000، پرسشنامه سبک‌های دلبستگی Hazan & Shaver, 1987، مقیاس دلزدگی زناشویی Pines, 1996 و پرسشنامه افسردگی Beck et al., 1996 بودند. داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار Spss و Amos تحلیل شدند. یافته‌ها: نتایج نشان داد همبستگی معناداری بین متغیرهای دلزدگی زناشویی، تعارض کار-خانواده و سبک دلبستگی وجود دارد. الگوی مدل‌یابی تحلیل مسیر نشان‌دهنده نقش میانجی‌گری سبک دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی بود. نتیجه‌گیری: می‌توان اینگونه بیان کرد که سبک دلبستگی یکی از مکانیسم‌هایی است که می‌توان با استفاده از آن، رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی را تبیین کرد.

کلیدواژه‌ها: افسردگی، تعارض کار-خانواده، دلزدگی زناشویی، سبک دلبستگی، فشارخون.

مقدمه

فشار خون^۱ بالا یکی از مهم‌ترین و برجسته‌ترین موضوع در زمینه سلامت عمومی است که دنیا با آن روبرو است. فشار خون بالا به‌مثابه یک مشکل جهانی، تقریباً ۳۰ درصد از افراد میانسال را درگیر خود کرده و موجب افزایش خطر سکته در افراد می‌شود. شیوع این بیماری در سطح جهانی در بزرگ‌سالان ۲۵ سال به بالا، حدود ۴۰ درصد گزارش شده است (McCraty et al., 2003). یکی از مسائلی که در میان افراد مبتلا به فشار خون مطرح می‌باشد؛ مشکلات مربوط به زندگی زناشویی آنان است (Smith et al., 2020). به این صورت که استرس شغلی احتمال بروز فشار خون را بالا می‌برد که این امر نیز ممکن است زوجین را به سمت دلزدگی زناشویی^۲ سوق دهد (Hegewald et al., 2021). به طور کلی، بین مشکلات زناشویی و فشار خون رابطه دوسویه، وجود دارد، به عبارت دیگر زوجینی که مشکلات تعارض زناشویی بیشتری را تجربه می‌کنند به احتمال بیشتری مبتلا به فشار خون می‌شوند که در نهایت این فشار خون بالا موجب کاهش کیفیت زندگی زناشویی و افزایش تعارضات زناشویی می‌گردد (Graff et al., 2024).

اگر یک زوج ارتباط سالم و خوبی با هم برقرار کرده باشند می‌توان به ایجاد خانواده سالم و متعاقباً جامعه‌ای سالم اطمینان حاصل کرد؛ افزون بر این، محبت و عشق یکی از پایه‌های این ارتباط سالم است (Pines, 2013). عشق به این افراد کمک می‌کند تا خلأ زندگی‌شان را پر کنند، تنهایی‌شان را از بین ببرند و در نهایت آنان توقع رابطه‌ای دارند که به زندگی‌شان معنا ببخشد. هنگامی که به این هدف دست نمی‌یابند به یاس و ناامیدی رو آورده و دچار دلزدگی می‌شوند (Pines & Nunes, 2003). دلزدگی زناشویی به علت انباشته شدن توقعات غیرواقعی از همسر و ازدواج توأم با تنیدگی‌ها، واقعیت‌ها و فراز و نشیب‌های زندگی نمایان می‌شود. چنانچه همسران نیازهای خود را در ارتباط با یکدیگر ابراز نکنند و یا به نیازهای هم پی نبرند و به راه‌حل مثبت دست نیابند، تنیدگی، خشم و سرانجام دلزدگی آشکار می‌شود (Pines, 2013).

دلزدگی زناشویی موجب پیامدهای منفی بسیاری برای زوجین می‌شود به صورتی که پس از دلزدگی، روابط زوج‌ها دچار اختلال می‌شود (Pines & Nunes, 2003). از جمله پیامدهای منفی آن می‌توان به بی‌توجهی به همدیگر، سرزنش و جدایی عاطفی اشاره کرد (Naeem et al., 2023). هنگامی که زوجین

¹ blood pressure

² couple burnout

درمی یابند رفتار همسرشان آنگونه نیست که انتظارش را داشته‌اند، احساسات منفی در رابطه آن‌ها پدید می‌آید. پس از افزایش سرخوردگی و تنش‌های برآمده از برآورده نشدن خواسته‌ها و نیازهای میان فردی، احساس سرخوردگی آشکارا به همسر نسبت داده می‌شود و این مایه از دست رفتن عشق و تعهد شده و دلزدگی جایگزین شور و شیفگی نخستین می‌شود (Pines & Nunes, 2003). در همین راستا مشخص شده است زوجینی که مشکلات زناشویی و دلزدگی زناشویی بیشتری را گزارش می‌کنند به احتمال بیشتری دچار فشار خون بالا می‌شوند؛ از سوی دیگر، فشار خون بالا در افزایش دلزدگی زناشویی نقش دارد (Smith et al., 2020؛ Graff et al., 2024). در این بین، عوامل دیگری در بروز دلزدگی نقش دارند که در این پژوهش نقش تعارض کار-خانواده^۱، سبک‌های دلبستگی^۲ و افسردگی^۳ مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

کار و خانواده اجزای اصلی زندگی انسان هستند که هر یک، جنبه‌ای منحصربه‌فرد از رفتار فرد را شکل می‌دهد. به این ترتیب، برقراری بین ابعاد برای افراد در زندگی بسیار دارای اهمیت می‌باشد؛ به این علت که در راستای حفظ تعادل امکان دارد افراد دچار تعارض گردند. این تعارض زمانی رخ می‌دهد که فرد در موقعیتی قرار بگیرد که باید نقش‌های جداگانه را که نیاز به زمان، انرژی و تعهد دارد انجام دهد و همه این نقش‌ها با یکدیگر تداخل پیدا می‌کنند (Jones et al., 2007). تعارض کار-خانواده به عنوان موضوعی اساسی که هم کارکنان و هم کارفرمایان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، تلقی می‌شود. تعارض کار-خانواده از شایع‌ترین شکایات کارکنان هر سازمانی می‌باشد. تعارض کار-خانواده بر مبنای پایه‌های مختلفی در زندگی فرد به وجود می‌آید که دربرگیرنده ۳ نوع می‌باشد: تعارض بر پایه زمان؛ تعارض بر پایه تنش یا فشار و تعارض بر پایه رفتار (Jones et al., 2007). تعارض کار-خانواده موجب افزایش استرس و نشانه‌های افسردگی در زوجین شاغل می‌شود که در نهایت احتمال بروز فشار خون بالا را افزایش می‌دهد که این امر در شکل‌گیری دلزدگی زناشویی نقش دارد (Hegewald et al., 2021; Choi et al., 2018).

یکی از متغیرهایی که با دلزدگی زناشویی رابطه دارد، افسردگی است (Naeem et al., 2023). نشانه‌ها و علائم افسردگی (مانند خلق و خوی افسرده، بی‌علاقگی نسبت به لذات زندگی، نداشتن انگیزه،

¹. work-family conflict

². attachment style

³. depression

کاهش تمرکز و حافظه، افکار خودکشی) از مهم ترین عوامل تهدید کننده بهداشت و سلامت عمومی جوامع محسوب می شود (Pilkington, 2010). افسردگی با رنج شخصی و اختلال در عملکرد شغلی، اجتماعی و خانوادگی همراه بوده و یکی از علل اصلی ناتوانی و مرگ و میر است (Luo, 2023). زوج هایی که یکی از آنها افسرده است، غالباً ارتباط آشفته ای را تجربه می کنند. افراد افسرده سود ناچیزی از ازدواج نصیب شان می شود، زیرا افسردگی یکی از همسران به روابط بین آنها آسیب می رساند (Galati et al., 2023). از سوی دیگر، با توجه به اینکه افسردگی یک خلق و خو یا یک حالت عاطفی است که ویژگی آن اندوه، بی معنایی و کاهش توانایی در لذت بردن از زندگی می باشد (Rao, 2017)، زوج هایی که همسرشان افسرده است، در مقایسه با زوج های سالم در تعاملات زناشویی خود توافق کمتر و تعاملات منفی بیشتری دارند (Beam et al., 2017). زوجینی که نشانه های افسردگی بیشتری دارند، احساس تنهایی بیشتری را گزارش می کنند و از حمایت اجتماعی کمتری برخوردار هستند (Marini et al., 2020). از سوی دیگر، افسردگی موجب کاهش همدلی و صمیمیت زناشویی می شود (Yan et al., 2020) که این عوامل در شکل گیری تعارض زناشویی نقش مهمی دارند و در نهایت منجر به بروز دلزدگی زناشویی در زوجین می شود (Pietromonaco et al., 2020).

یکی دیگر از عوامل مؤثر بر بروز دلزدگی زناشویی، سبک های دلبستگی می باشد (Olyaei & Ghasemipour, 2022). دلبستگی به معنای ارتباط و پیوند روانی پایدار میان دو انسان است. بر همین اساس، سه سبک دلبستگی ایمن، ناایمن اجتنابی و ناایمن دوسوگرا را مطرح شده است (Hazan & Shaver, 1987). سبک دلبستگی ایمن با ویژگی های ارتباطی مثبت شامل صمیمیت و خرسندی، سبک دلبستگی اجتنابی با سطوح پایین تری از صمیمیت و تعهد و سبک دلبستگی دوسوگرا با شور و هیجان و دل مشغولی در مورد روابط همراه با خرسندی کم، مرتبط است (Martins et al., 2023). بر اساس مطالعات انجام شده، کیفیت رابطه مادر-کودک در دوران کودکی در تحول الگوی عملی و رفتاری در بزرگسالی از اهمیت ویژه ای برخوردار است و روابط نزدیک و صمیمانه در بزرگسالی نیز تحت تأثیر همین الگوهای عملی قرار می گیرد (Pietromonaco & Beck, 2015). در همین راستا مشخص شده است که سبک های دلبستگی در کیفیت روابط زوجین مبتلا به بیماری های قلبی-عروقی و فشار خون، نقش مهمی دارد؛ به این صورت که زوجین دارای سبک دلبستگی ایمن، کیفیت روابط زناشویی بیشتری را گزارش کردند (Di Trani et al., 2020). (Kiani Chelmari et al., 2021) دریافتند که بین افسردگی،

سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی رابطه وجود دارد. افزون بر این، Bernuzzi et al., 2022 دریافتند که بین تعارض زناشویی، تاب آوری، دلزدگی زناشویی و تعارض کار-خانواده رابطه وجود دارد. به طور کلی می‌توان بیان کرد تعارض کار-خانواده موجب افزایش فشار خون و در نتیجه افزایش افسردگی و دلزدگی زناشویی می‌شود (Hegewald et al., 2021; Huang et al., 2024). با این حال، مکانیسم‌های تأثیرگذار در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی مورد بررسی قرار نگرفته است؛ به این صورت که متغیرهای میانجی در این ارتباط مورد بررسی قرار نگرفته است. با استفاده از نتایج این پژوهش می‌توان به استحکام و پایداری بیشتر خانواده‌ها کمک کرد که نتیجه آن داشتن خانواده‌ای بهتر و در نهایت جامعه‌ای بهتر خواهد بود؛ بنابراین، سؤال پژوهش حاضر این است که آیا سبک‌های دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی افراد مبتلا به فشار خون نقش میانجی دارد؟

روش

پژوهش حاضر از حیث هدف کاربردی و از حیث روش از نوع همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این پژوهش را تمام افراد متاهل، شاغل و مبتلا به فشار خون که به بیمارستان‌ها و مراکز بهداشت شهر قم در بازه زمانی ۱۰ دی تا ۱۵ اسفند سال ۱۴۰۰ مراجعه کردند، تشکیل می‌داد. حداقل حجم نمونه برای مدل‌یابی معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهاد شده است (Kline, 2023). با توجه به ریزش احتمالی حجم نمونه به ۲۳۰ نفر افزایش یافت که در نهایت با حذف پرسشنامه‌های ناقص، ۲۱۴ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش، روش نمونه‌گیری به صورت در دسترس بود؛ به این ترتیب که با مراجعه به بیمارستان‌ها و مراکز بهداشت شهر قم به صورت دردسترس نمونه‌گیری صورت گرفت؛ به عبارت دیگر، افراد دارای فشار خون که شاغل و متاهل بودند از طریق پرند پزشکی، شناسایی می‌شدند و در صورت داشتن سواد خواندن و نوشتن، پرسشنامه را تکمیل می‌کردند.

ابزارها

(۱) پرسشنامه تعارض کار-خانواده: این پرسشنامه توسط Carlson et al., 2000 به منظور سنجش میزان شدت تعارض کار-خانواده طراحی شده است. این پرسشنامه دارای طیف لیکرت ۵ تایی می‌باشد (از ۱

کاملاً مخالف تا ۵ کاملاً موافق). نمره بیشتر در این پرسشنامه نشانگر تعارض کار-خانواده بیشتر می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۱۸ سؤال و شش زیرمقیاس می‌باشد (تعارض کار-خانواده مبتنی بر زمان، تعارض خانواده-کار مبتنی بر زمان، تعارض کار-خانواده بر مبنای توان فرسایی، تعارض خانواده-کار مبتنی بر توان فرسایی، تعارض کار-خانواده مبتنی بر رفتار و تعارض کار-خانواده مبتنی بر رفتار). ضریب آلفای کرونباخ زیرمقیاس‌های این پرسشنامه بین ۰/۷۸ تا ۰/۸۷ و روایی همزمان آن ۰/۵۲ گزارش شده است (Carlson et al., 2000). نسخه فارسی این مقیاس نیز توسط (Motesharrei et al., 2013) ارزیابی شده است و آلفای کرونباخ و روایی همزمان آن به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۵۵ گزارش شده است.

۲) مقیاس دزدگی زناشویی: مقیاس دزدگی زناشویی توسط Pines, 1996 تهیه شده است. این پرسشنامه دارای ۲۰ عبارت و ۳ زیرمقیاس می‌باشد. زیرمقیاس‌های این مقیاس عبارت‌اند از خستگی جسمی (مثلاً احساس خستگی، سستی و داشتن اختلالات خواب) از پا افتادن عاطفی (احساس افسردگی، ناامیدی، در دام افتادن) و از پا افتادن روانی (مثل احساس بی‌ارزشی، سرخوردگی و خشم به همسر). هر یک از عبارت‌های این پرسشنامه با استفاده از یک طیف لیکرت ۷ تایی (از هرگز=۱ تا همیشه=۷) نمره گذاری می‌شود. گویه‌های ۳، ۶، ۱۹ و ۲۰ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شوند. هر چه نمره فرد در این مقیاس بالاتر باشد، میزان دزدگی زناشویی وی بیشتر است. ضریب بازآزمایی این پرسشنامه برابر ۰/۷۶ و آلفای کرونباخ آن نیز بین ۰/۹۱ تا ۰/۹۳ به دست آمده است و روایی همزمان آن ۰/۴۷ گزارش شد (Pines, 1996). نسخه فارسی این پرسشنامه نیز دارای اعتبار و روایی مناسبی می‌باشد، به صورتی که آلفای کرونباخ آن ۰/۸۵ و روایی همزمان آن ۰/۵۳ گزارش شد (Navidi et al., 2008).

۳) پرسشنامه سبک‌های دلبستگی: این پرسشنامه توسط Hazan & Shaver, 1987 طراحی شد. این پرسشنامه دارای ۱۵ سؤال و سه خرده مقیاس است. خرده مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از سبک دلبستگی ایمن، ناایمن اجتنابی و ناایمن دوسوگرا. هر یک از سوالات این پرسشنامه با استفاده از یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای ارزیابی می‌شود. حداقل و حداکثر نمره در هر یک از خرده مقیاس‌ها ۵ و ۱۵ خواهد بود. ضریب بازآزمایی و آلفای کرونباخ نسخه اصلی پرسشنامه به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۷۸ و روایی

همزمان آن ۰/۴۶ گزارش شده است. آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی پرسشنامه به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۹۲ به دست آمده است و روایی همزمان آن ۰/۵۰ گزارش شد (Besharat & Shalchi, 2007).

۴) پرسشنامه افسردگی بک-ویرایش دوم: پرسشنامه افسردگی بک-ویرایش دوم (Beck et al., 1996) شکل بازنگری شده پرسشنامه افسردگی بک است که در جمعیت های بالینی و غیربالینی شدت افسردگی را اندازه گیری می کند. این سیاهه ۲۱ ماده ای در مقایسه با نسخه اولیه، هم خوانی بیشتری با ویرایش چهارم راهنمای تشخیصی و آماری اختلال های روانی دارد (بک و دیگران، ۱۹۹۶). ۲۱ ماده این سیاهه در سه گروه نشانه های عاطفی (ماده های ۳، ۵، ۶، ۷، ۸، ۱۳ و ۱۴)، نشانه های شناختی (ماده های ۱، ۲، ۴، ۹ و ۱۲) و نشانه های جسمانی (ماده های ۱۰، ۱۱، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰ و ۲۱) طبقه بندی می شوند. هر یک از ماده ها با استفاده از یک طیف لیکرت ۴ تایی (۰ تا ۳) اندازه گیری می شود که نمره آزمودنی بین ۰ تا ۶۳ خواهد بود. بک و دیگران (۱۹۹۶) روایی همگرایی این ابزار را ۰/۳۷ و آلفای کرونباخ را ۰/۹۳ به دست آوردند. در ایران، Rahimi, 2014 روایی این ابزار را به وسیله اجرای همزمان آن با زیرمقیاس های افسردگی و اضطراب پرسشنامه سلامت عمومی به ترتیب برابر ۰/۶۸ و ۰/۶۶ گزارش کرد و آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۹ به دست آورد.

شیوهی اجرا پژوهش

پژوهشگران ابتدا با مراجعه به بیمارستان ها و مراکز بهداشت شهر قم، پرسشنامه را در بین افراد متأهل، شاغل و مبتلا به فشار خون که به بیمارستان ها و مراکز بهداشت شهر قم در بازه زمانی ۱۰ دی تا ۱۵ اسفند سال ۱۴۰۰ مراجعه کردند، توزیع نمودند. پس از جمع آوری پرسشنامه ها، تعداد ۲۳۰ پرسشنامه تکمیل شده جمع آوری شد که با حذف پرسشنامه های ناقص، ۲۱۴ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفت. در نهایت تحلیل داده ها با استفاده از آزمون همبستگی و تحلیل مسیر در نرم افزار SPSS-22 و AMOS-22 انجام شد.

یافته ها

یافته های پژوهش نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به مردان (۶۳/۱ درصد)، دیپلم و فوق دیپلم (۴۰/۷ درصد) و گروه سنی ۳۵ تا ۴۴ سال (۳۶/۴ درصد) می باشد. جدول شماره ۱، میانگین، انحراف استاندارد، کشیدگی و چولگی سبک های دلبستگی، افسردگی، تعارض کار-خانواده و دلزدگی زناشویی را نشان می دهد.

پیش از اجرای تحلیل آماری، آزمون کالموگروف-اسمیرنف^۱ برای بررسی توزیع داده اجرا شد که مقدار sig بزرگتر از سطح خطای ۰/۰۵ به دست آمد؛ بنابراین، با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان بیان کرد که متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال می‌باشند. افزون بر این، آماره دوربین واتسون (۱/۶۷۴) برای متغیرهای سبک‌های دلبستگی، افسردگی و تعارض کار-خانواده، مستقل بودن مشاهدات را نشان می‌دهد (آماره بین ۱ تا ۳ نشان دهنده مستقل بودن مشاهدات است). همچنین، با توجه به ضرایب آزمون‌های ضریب تحمل^۲ و تورم واریانس^۳، بین متغیرهای پژوهش همخطی وجود ندارد.

جدول ۱ میانگین، انحراف استاندارد و چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی	کالموگروف-اسمیرنف	Sig	مقدار Z
سبک دلبستگی اجتنابی	۱۱/۹۳	۴/۷۴	۰/۷۰۰	-۰/۳۷۶	۰/۱۲۳	۰/۰۷۸	
سبک دلبستگی ایمن	۱۴/۶۲	۴/۰۶	۰/۰۴۲	-۱/۰۰۶	۰/۱۶۸	۰/۰۶۱	
سبک دلبستگی دوسوگرا	۱۲/۱۵	۴/۴۷	۰/۶۵۸	-۰/۰۷۱	۰/۱۶۵	۰/۰۶۲	
دلزدگی جسمی	۱۹/۳۳	۶/۹۳	۰/۳۳۸	-۰/۵۷۱	۰/۲۰۰	۰/۰۸۷	
دلزدگی عاطفی	۲۲/۲۸	۸/۲۳	۰/۲۳۲	-۰/۵۳۹	۰/۲۰۰	۰/۱۰۵	
دلزدگی روانی	۱۷/۳۹	۶/۶۸	۰/۵۴۰	-۰/۳۹۶	۰/۱۸۸	۰/۰۵۷	
تعارض کار-زمان	۸/۰۸	۳/۵۰	۰/۲۴۳	-۱/۱۴۱	۰/۱۶۵	۰/۰۶۳	
تعارض خانواده-زمان	۷/۵۸	۳/۰۲	۰/۴۵۲	-۰/۶۳۹	۰/۲۰۰	۰/۱۰۱	
تعارض کار-توان	۷/۶۸	۳/۲۲	۰/۱۷۳	-۱/۱۱۹	۰/۱۴۷	۰/۱۱۳	
تعارض خانواده-توان	۷/۵۸	۲/۹۸	۰/۴۷۳	-۰/۶۶۴	۰/۲۰۰	۰/۱۰۶	
تعارض کار-رفتار	۸/۱۵	۳/۱۱	۰/۲۴۷	-۱/۰۱۴	۰/۰۶۵	۰/۲۱۴	
تعارض خانواده-رفتار	۷/۹۲	۳/۱۷	۰/۲۴۰	-۰/۹۲۲	۰/۲۰۰	۰/۱۰۲	
افسردگی عاطفی	۵/۲۴	۴/۲۹	۱/۲۵۰	-۱/۱۷۶	۰/۲۰۰	۰/۱۰۸	
افسردگی شناختی	۲/۹۳	۲/۸۲	۰/۸۸۴	-۱/۱۵۰	۰/۰۹۰	۰/۱۱۷	
افسردگی جسمانی	۷/۲۸	۳/۸۶	۰/۳۶۳	-۰/۴۲۲	۰/۱۳۰	۰/۰۷۴	

بر اساس جدول ۲ که نتایج ضرایب همبستگی پیرسون برای بررسی ارتباط بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد، بین سبک دلبستگی اجتنابی، سبک دلبستگی دوسوگرا، افسردگی و تعارض کار-خانواده با دلزدگی زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۱$). از سوی دیگر، بین سبک دلبستگی ایمن با دلزدگی زناشویی رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد ($P < ۰/۰۱$).

1. Kolmogorov-smirnov

2. Tolerance

3. Variance inflation facto(VIF)

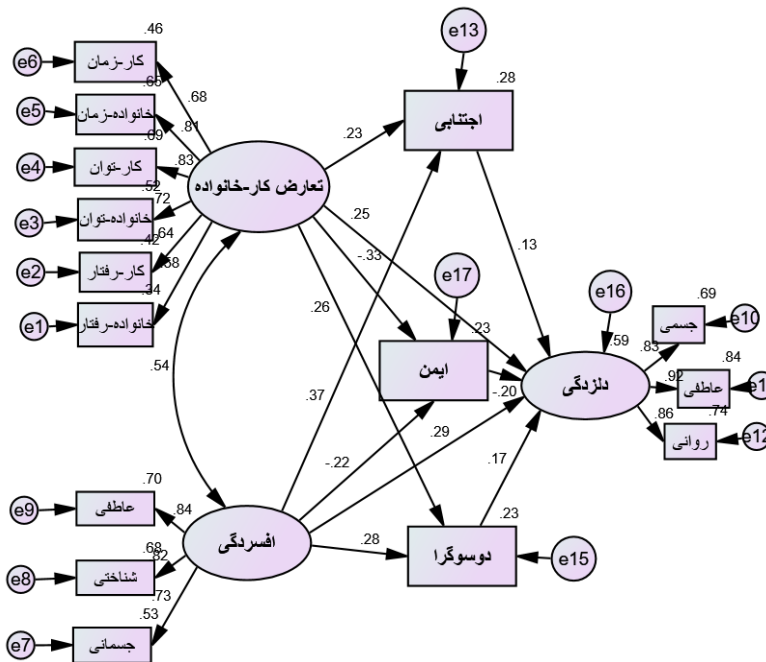

بر اساس جدول ۲ بین سبک دلبستگی اجتنابی، سبک دلبستگی دوسوگرا و تعارض کار-خانواده با افسردگی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد ($P < 0/01$). از سوی دیگر، بین سبک دلبستگی ایمن با افسردگی رابطه منفی و معنی داری وجود دارد ($P < 0/01$).

جدول ۲ نتایج همبستگی سبک‌های دلبستگی، افسردگی، تعارض کار-خانواده و دلزدگی زناشویی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱- دلبستگی اجتنابی	-					
۲- دلبستگی ایمن	-۰/۱۸**	-				
۳- دلبستگی دوسوگرا	۰/۴۹**	-۰/۲۷**	-			
۴- دلزدگی زناشویی	۰/۵۰**	-۰/۴۵**	۰/۴۷**	-		
۵- تعارض کار-خانواده	۰/۲۸**	-۰/۴۳**	۰/۳۷**	۰/۵۵**	-	
۶- افسردگی	۰/۴۴**	-۰/۳۸**	۰/۳۷**	۰/۵۶**	۰/۴۳**	-

با توجه به آستانه برازش قابل قبول برای هر یک از شاخص‌ها؛ شاخص‌های برازش مدل در حد مطلوب می‌باشند ($GFI=0/92$, $CFI=0/91$, $NFI=0/90$, $RMSEA=0/07$). بنابراین، مدل اندازه‌گیری مورد تایید قرار گرفت.

شکل ۱ مسیر اثرگذاری تعارض کار-خانواده و افسردگی بر دلزدگی زناشویی با توجه به نقش میانجی سبک‌های دلبستگی

جدول ۳ ضرایب رگرسیونی در مدل اندازه گیری را نشان می دهد. اگر نسبت بحرانی از ۱/۹۶ بیشتر باشد به این معنا می باشد که رابطه معنادار است. با توجه به سطح معناداری به دست آمده، روابط تمام مسیرها معنادار هستند.

جدول ۳ ضرایب رگرسیونی در مدل اندازه گیری

p	ضرایب		مسیر	
	استاندارد	نسبت بحرانی		
***	۰/۲۸۱	۳/۳۰۱	۰/۴۵۳	افسردگی ← دوسوگرا
۰/۰۱۰	-۰/۲۱۷	-۲/۵۷۸	-۰/۳۱۸	افسردگی ← ایمن
***	۰/۳۶۷	۴/۳۳۹	۰/۶۲۸	افسردگی ← اجتنابی
۰/۰۰۵	۰/۲۳۵	۲/۸۲۹	۰/۶۱۱	تعارض کار-خانواده ← اجتنابی
***	-۰/۳۲۶	-۳/۶۹۵	-۰/۷۲۵	تعارض کار-خانواده ← ایمن
۰/۰۰۲	۰/۲۶۷	۳/۰۹۶	۰/۶۵۴	تعارض کار-خانواده ← دوسوگرا
***	-۰/۳۸۳	-۶/۴۵۹	-۰/۵۴۹	ایمن ← دلزدگی زناشویی
۰/۰۳۶	۰/۲۸۸	۴/۸۹۸	۰/۳۵۲	اجتنابی ← دلزدگی زناشویی
۰/۰۰۴	۰/۲۹۵	۵/۰۴۱	۰/۳۸۳	دوسوگرا ← دلزدگی زناشویی
۰/۰۰۱	۰/۲۵۴	۳/۲۳۰	۰/۷۹۴	تعارض کار-خانواده ← دلزدگی زناشویی
***	۰/۲۹۲	۳/۶۱۶	۰/۵۹۷	افسردگی ← دلزدگی زناشویی
-	۰/۵۷۶	-	۱/۰۰۰	خانواده-رفتار ← تعارض کار-خانواده
***	۰/۶۳۷	۷/۳۰۲	۱/۰۸۹	کار-رفتار ← تعارض کار-خانواده
***	۰/۷۲۳	۷/۹۳۵	۱/۱۸۰	خانواده-توان ← تعارض کار-خانواده
***	۰/۸۲۶	۸/۵۷۸	۱/۴۵۸	کار-توان ← تعارض کار-خانواده
***	۰/۸۱۲	۸/۴۹۹	۱/۳۴۳	خانواده-زمان ← تعارض کار-خانواده
***	۰/۶۸۵	۷/۶۶۸	۱/۳۱۴	کار-زمان ← تعارض کار-خانواده
-	۰/۷۱۸	-	۱/۰۰۰	جسمانی ← افسردگی
***	۰/۸۲۲	۱۰/۷۲۴	۰/۸۳۷	شناختی ← افسردگی
***	۰/۸۴۳	۱۰/۸۶۸	۱/۳۰۴	عاطفی ← افسردگی
-	۰/۸۳۹	-	۱/۰۰۰	جسمی ← دلزدگی زناشویی
***	۰/۹۱۹	۱۶/۶۲۳	۱/۳۰۱	عاطفی ← دلزدگی زناشویی
***	۰/۸۵۱	۱۵/۱۵۳	۰/۹۷۷	روانی ← دلزدگی زناشویی

با توجه به ضرایب اثر غیرمستقیم می توان بیان کرد که سبک های دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی نقش میانجی دارند. به این صورت که اثر غیرمستقیم تعارض کار-خانواده بر دلزدگی زناشویی ۰/۱۴۰ و اثر کل آن ۰/۳۹۴ می باشد. همچنین، اثر غیرمستقیم افسردگی بر دلزدگی زناشویی ۰/۱۳۸ و اثر کل آن ۰/۴۳۰ می باشد.

جدول ۴ اثرات مستقیم، غیرمستقیم و اثر کل

اثر کل	اثر غیرمستقیم	اثر مستقیم	مسیر
۰/۱۲۷	-	۰/۱۲۷	سبک اجتنابی <---> دلزدگی زناشویی
-۰/۲۰۲	-	-۰/۲۰۲	سبک ایمن <---> دلزدگی زناشویی
۰/۱۶۶	-	۰/۱۶۶	سبک دوسوگرا <---> دلزدگی زناشویی
۰/۳۹۴	۰/۱۴۰	۰/۲۵۴	تعارض کار-خانواده و دلزدگی زناشویی
۰/۴۳۰	۰/۱۳۸	۰/۲۹۲	افسردگی و دلزدگی زناشویی

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که سبک‌های دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی نقش میانجی دارند. به این صورت که تعارض کار-خانواده و افسردگی بر دلزدگی زناشویی به صورت مستقیم و غیرمستقیم اثر دارد. این یافته‌ها با پیشینه پژوهشی (Huang et al., 2024; Beam et al., 2022; Choi et al., 2018; Di Trani et al., 2020; Hegewald et al., 2021; Rao, 2017) که نشان دهنده ارتباط بین متغیرهای پژوهش (سبک‌های دلبستگی، تعارض کار-خانواده، افسردگی و دلزدگی زناشویی) بودند، هماهنگ است. به منظور تبیین این یافته می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

در کنار عوامل مختلفی که عموماً به عنوان عوامل مؤثر بر طلاق عنوان می‌شوند مثل اعتیاد، فقر، مسائل اقتصادی و غیره عامل دیگری که شاید تاکنون کمتر مورد توجه قرار گرفته است، سبک دلبستگی زوجین می‌باشد. از مشهورترین نظریات در این زمینه پژوهش‌های Hazan & Shaver, 1987 است که با الهام از نظریه بالبی، در مورد ماهیت پیوندهای عاطفی، نقش دلبستگی‌های متقابل بزرگسالان را در روابط زوج‌ها بررسی کردند. نتایج نشان دادند که مشخصه‌های پیوند عاطفی بین زوج‌ها با مشخصه‌های پیوندهای عاطفی کودک-مادر قابل مقایسه است و سبک‌های شناخته شده دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا، افکار، احساس‌ها و رفتار آنان را در روابط زناشویی تحت تأثیر قرار می‌دهند. سبک‌های دلبستگی در نحوه‌ی به‌کارگیری سبک‌های حل تعارض نقش دارند و استفاده از این سبک‌ها می‌تواند فرسودگی زناشویی را پیش‌بینی کند (Martins et al., 2023; Kiani Chelmary et al., 2021; Di Trani et al., 2020).

تعارض کار-خانواده به واسطه افزایش استرس، احتمال بروز فشار خون بالا را در زوجین افزایش می‌دهد که این امر در شکل‌گیری دلزدگی زناشویی نقش دارد (Hegewald et al., 2021). علاوه بر این، تعارض کار-خانواده موجب افزایش تعارض زناشویی می‌شود که در نتیجه آن موجب کاهش رضایت زندگی

زناشویی می‌گردد (Bernuzzi et al., 2022). تعارض کار-خانواده از طریق کاهش رضایت زناشویی و افزایش تعارض زوجین سبب بروز دلزدگی زناشویی می‌شود (Choi et al., 2018). پیشینه پژوهشی (Bernuzzi et al., 2022) نشان داده است که تعارض کار-خانواده موجب افزایش تعارض زناشویی می‌شود که در نتیجه آن موجب کاهش رضایت زندگی زناشویی می‌گردد. نتیجه این عوامل بروز دلزدگی زناشویی است؛ به این صورت که تعارض کار-خانواده سبب افزایش استرس در افراد مبتلا به فشار خون می‌شود که نتیجه آن کاهش رضایت زناشویی و افزایش تعارض زوجین است و در نهایت زوجین دچار دلزدگی زناشویی می‌شوند (Choi et al., 2018). از سوی دیگر، زوج‌هایی که یکی از آن‌ها افسرده است، غالباً ارتباط آشفته‌ای را تجربه می‌کنند. افراد افسرده سود ناچیزی از ازدواج نصیبشان می‌شود، زیرا افسردگی یکی از همسران به روابط بین آن‌ها آسیب می‌رساند (Galati et al., 2023). از سوی دیگر، با توجه به اینکه افسردگی یک خلق‌وخو یا یک حالت عاطفی است که ویژگی آن اندوه، بی‌معنایی و کاهش توانایی در لذت بردن از زندگی می‌باشد (Rao, 2017)، زوج‌هایی که همسرشان افسرده است، در مقایسه با زوج‌های سالم در تعاملات زناشویی خود توافق کمتر و تعاملات منفی بیشتری دارند (Beam et al., 2017). به این ترتیب، می‌توان بیان کرد که بین افسردگی و دلزدگی زناشویی رابطه وجود دارد (Kiani Chelmary et al., 2021). Kiani Chelmary et al., 2021 در پژوهشی که به بررسی رابطه بین افسردگی، سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی پرداختند؛ مشخص شد که بین افسردگی، سبک‌های دلبستگی و دلزدگی زناشویی رابطه وجود دارد. همچنین، Di Trani et al., 2020 در مطالعه‌ای که به بررسی نقش ناگویی هیجانی و سبک دلبستگی در کیفیت روابط زوجین مبتلا به فشار خون بالا پرداختند و به این نتیجه رسیدند که ناگویی هیجانی و سبک دلبستگی قدرت پیش‌بینی کیفیت روابط زوجین را دارد.

به منظور تبیین یافته‌های این پژوهش با پیشینه بررسی شده، می‌توان گفت که سبک‌های دلبستگی در توانایی برقراری ارتباط و کیفیت آن تأثیرگذار هستند. به این صورت که سبک دلبستگی، پایه و اساس برقراری هر رابطه‌ای است. در رابطه زناشویی نیز سبک‌های دلبستگی نقش تعیین‌کننده دارند که این سبک‌ها، کیفیت روابط زناشویی را تحت تأثیر قرار می‌دهند. در همین راستا، زوجینی که سبک دلبستگی ایمن دارند در برقراری ارتباط، همدلی، ابراز هیجان، هوش هیجانی و مهارت ارتباطی، توانا هستند که این امر می‌تواند آنان را از دچار دلزدگی زناشویی شدن در امان نگه دارد. بنابراین، زوجینی که دچار تعارض کار-خانواده و افسردگی هستند در صورت داشتن سبک‌های دلبستگی ایمن به دلیل توانایی‌هایی که ذکر شد (مانند

همدلی، مهارت ارتباطی و توانایی های هیجانی) کمتر دچار یکنواختی و دلزدگی زناشویی می شوند. از سوی دیگر، زوجینی که دچار تعارض کار-خانواده و افسردگی هستند، اگر دارای سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی باشند، در هنگام مواجهه با مشکلات زناشویی، توانایی تنظیم هیجان کمی دارند و قدرت تصمیم گیری و حل مسئله آنان به گونه ای است که در حل تعارض زناشویی ناتوان می مانند که این امر زمینه ساز شکل گیری دلزدگی زناشویی است.

به این ترتیب، می توان بیان کرد که تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی رابطه دارند که این رابطه تحت تأثیر سبک های دلبستگی است؛ یعنی افرادی که دارای سبک دلبستگی ایمن هستند در صورت داشتن نشانه های افسردگی بالا و تعارض کار-خانواده به علت اینکه تجارب عشقشان را شاد، دوستانه و همراه با اعتماد توصیف می کنند؛ کمتر دچار دلزدگی زناشویی می شوند. این در حالی است افرادی که دارای سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی هستند، همدلی کمتری دارند و در ابراز محبت مهارت کافی ندارند که این عوامل سبب ناتوانی آنان در حل مشکلات زناشویی و در نهایت دلزدگی زناشویی می شود. بنابراین، سبک های دلبستگی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی نقش میانجی دارند.

محدودیت های پژوهش

از جمله محدودیت های این پژوهش، مقطعی بودن پژوهش، بود. این پژوهش در میان افراد مبتلا به فشار خون که به بیمارستان ها و مراکز بهداشت شهر قم در سال ۱۴۰۰ مراجعه کردند، انجام شد و برای تعمیم نتایج آن به سایر افراد و تعمیم آن به سایر شهرها و استان ها در کشور باید احتیاط لازم صورت گیرد. استفاده از ابزار خود گزارشی یکی از محدودیت های پژوهش حاضر است به این صورت که داده ها ممکن است تحت تأثیر سوگیری های این نوع از ابزارها قرار بگیرد. عدم کنترل متغیرهای دموگرافیک یکی از محدودیت های پژوهش حاضر به شمار می آید.

پیشنهاد های پژوهشی و کاربردی

پژوهش های مشابه با پژوهش حاضر با حجم نمونه بیشتر در میان سنین مختلف در سایر شهرها و نقاط کشور اجرا شود. به پژوهشگران بررسی متغیرهای مربوط به عوامل شناختی در رابطه بین تعارض کار-خانواده و افسردگی با دلزدگی زناشویی توصیه می شود. به مشاوران و روان شناسانی که در حیطه زوجین مشغول

فعالیت هستند، پیشنهاد می‌شود به نقش تعارض کار-خانواده و افسردگی در دلزدگی زناشویی، توجه ویژه‌ای داشته باشند و در همین راستا، توجه به عواملی که در این رابطه نقش میانجی دارند نیز دارای اهمیت می‌باشد؛ به گونه‌ای که می‌توان با توجه به سبک‌های دلبستگی افراد به کاهش دلزدگی زناشویی آنان کمک کرد.

اخلاق پژوهش

در این پژوهش علاوه بر نوشتن راهنما در ابتدای پرسشنامه، در اجرای پژوهش هدف از اجرا به‌روشنی برای آنان توضیح داده شد؛ همچنین به آنان اطمینان داده شد که یافته‌های آنان محرمانه است و در مقاله‌ای بدون ذکر اطلاعات شخصی آن‌ها به چاپ خواهد رسید. سپس شرکت‌کنندگان فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند. علاوه بر این در تمام متن مقاله امانت‌داری در استفاده از منابع داخلی و خارجی و دقت در استناددهی رعایت شده است.

منابع مالی

این مطالعه با هزینه شخصی پژوهشگران انجام گرفته و در هیچ‌یک از مراحل انجام این پژوهش هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نشده است.

دسترسی به مواد و داده‌ها

داده‌ها محرمانه بوده و نتایج آن در اختیار هیچ‌کسی قرار نخواهد گرفت.

تأیید اخلاقی و رضایت مشارکت‌کنندگان

در این مطالعه، علاوه بر نوشتن راهنما در ابتدای پرسشنامه، هدف از پژوهش برای شرکت‌کنندگان در پژوهش توضیح داده شده است. سپس آن‌ها فرم رضایت از شرکت در پژوهش را تکمیل کردند.

رضایت برای انتشار

نویسنده برای انتشار این مقاله رضایت کامل دارد.

تصریح درباره تعارض منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافات ندارد.

سپاسگزاری

در پایان از تمامی شرکت‌کنندگان که وقت خود را در اختیار پژوهش قرار دادند، تقدیر و تشکر می‌گردد.

References

- Beam, C. R., Dinescu, D., Emery, R., & Turkheimer, E. (2017). A twin study on perceived stress, depressive symptoms, and marriage. *Journal of health and social behavior*, 58(1), 37-53. <https://doi.org/10.1177/0022146516688242>
- Beck, A. T., Steer, R. A., Ball, R., & Ranieri, W. F. (1996). Comparison of Beck Depression Inventories-IA and-II in psychiatric outpatients. *Journal of personality assessment*, 67(3), 588-597. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6703_13
- Bernuzzi, C., Setti, I., Maffoni, M., & Sommovigo, V. (2022). From moral distress to burnout through work-family conflict: the protective role of resilience and positive refocusing. *Ethics & behavior*, 32(7), 578-600. <https://doi.org/10.1080/10508422.2021.1955682>
- Besharat, M. A., & Shalchi, B. (2007). ATTACHMENT STYLES AND COPING WITH STRESS. DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY. *Journal of Iranian Psychologist*, 3(11), 225-235. <https://doi.org/https://sid.ir/paper/101402/en>
- Carlson, D. S., Kacmar, K. M., & Williams, L. J. (2000). Construction and initial validation of a multidimensional measure of work-family conflict. *Journal of vocational behavior*, 56(2), 249-276. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1999.1713>
- Choi, Y. E., Cho, E., Jung, H. J., & Sohn, Y. W. (2018). Calling as a predictor of life satisfaction: the roles of psychological capital, work-family enrichment, and boundary management strategy. *Journal of Career Assessment*, 26(4), 567-582. <https://doi.org/10.1177/1069072717723092>
- Hegewald, J., Romero Starke, K., Garthus-Niegel, S., Schulz, A., Nübling, M., Latza, U., ... & Seidler, A. (2021). Work-life conflict and cardiovascular health: 5-year follow-up of the Gutenberg Health Study. *Plos one*, 16(5), e0251260. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0251260>
- Di Trani, M., Di Monte, C., Renzi, A., Greenman, P. S., Barbieri, F., Dentale, F., Beaudoin, V., & Solano, L. (2020). A pilot study on couple relationships and cardiac disease: The role of alexithymia and attachment in the course of myocardial infarction. *Psychology Hub*, 37(1), 29-36. <https://doi.org/10.13133/2724-2943/16899>

Galati, M. C. R., Hollist, C. S., do Egito, J. H. T., Osório, A. A. C., Parra, G. R., Neu, C., & de Moraes Horta, A. L. (2023). Sexual dysfunction, depression, and marital dissatisfaction among Brazilian couples. *The Journal of Sexual Medicine*, 20(3), 260-268. <https://doi.org/10.1093/jsxmed/qdac004>

Graff, T. C., Birmingham, W. C., Wadsworth, L. L., & Hung, M. (2024). Doing it all: Effects of Family Responsibilities and Marital Relationship Quality on Mothers' Ambulatory Blood Pressure. *Annals of Behavioral Medicine*, 58(1), 67-78. <https://doi.org/10.1093/abm/kaad058>

Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.52.3.511>

Huang, Y., Guo, H., Wang, S., Zhong, S., He, Y., Chen, H., Zhou, J., & Wang, X. (2024). Relationship between work-family conflict and anxiety/depression among Chinese correctional officers: a moderated mediation model of burnout and resilience. *BMC public health*, 24(1), 17. <https://doi.org/10.1186/s12889-023-17514-6>

Jones, E., Chonko, L., Rangarajan, D., & Roberts, J. (2007). The role of overload on job attitudes, turnover intentions, and salesperson performance. *Journal of Business Research*, 60(7), 663-671. doi.org/10.1016/j.jbusres.2007.02.014

Kiani Chelmari, A., Shahbazi, N., Hasanzade, A., & Jamshidian Naeini, Y. (2021). Predicting marital adjustment, satisfaction and Psychological Distress (depression and Anxiety) based on Perception of Parents marriage and Attachment Styles in Married Women. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 10(6), 1-10. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1400.10.6.17.7>

Luo, M. (2023). Social isolation, loneliness, and depressive symptoms: A twelve-year population study of temporal dynamics. *The Journals of Gerontology: Series B*, 78(2), 280-290. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbac174>

Marini, C. M., Ermer, A. E., Fiori, K. L., Rauer, A. J., & Proulx, C. M. (2020). Marital quality, loneliness, and depressive symptoms later in life: the moderating role of own and spousal functional limitations. *Research in human development*, 17(4), 211-234. <https://doi.org/10.1080/15427609.2020.1837598>

Martins, L. B., Marengo, L. A. S., Casalecchi, J. G. S., de Almeida Figueiredo, M. J., & Silva Júnior, M. D. (2023). A Systematic Review of the Relationship Between Marital

Satisfaction and Adult's Attachment Styles: an Evolutionary and Cross-Cultural Perspective. *Trends in Psychology*, 12(4), 1-27. <https://doi.org/10.1007/s43076-023-00325-4>

McCraty, R., Atkinson, M., & Tomasino, D. (2003). Impact of a workplace stress reduction program on blood pressure and emotional health in hypertensive employees. *The Journal of Alternative & Complementary Medicine*, 9(3), 355-369. <https://doi.org/10.1089/107555303765551589>

Motesharrei, M., Neisi, A. k., & Arshadi, N. (2013). The test of validity and reliability of Carlson, Kacmar & Williams work-family conflict Questionnaire (2000). *Journal of Industrial/Organization Psychology*, 4(14), 65-73. <https://sanad.iau.ir/journal/psy/Article/537953?jid=537953>

Naeem, N., Sadia, R., Khan, S., & Fatima, Z. (2023). Parental burnout and marital satisfaction of married individuals during COVID-19: Role of gender and family system. *Human Nature Journal of Social Sciences*, 4(1), 151-160. <https://orcid.org/0000-0002-7390-0670>

Navidi, F., Adib Rad, N., & Sabaghian, Z. (2008). Investigating the relationship between marital burnout and organizational climate factors in male and female nurses. *Journal of Psychology*, 43(11), 275-287. <https://www.sid.ir/paper/436484/fa#downloadbottom>

Olyaei, S. S., & Ghasemipour, Y. (2022). Investigating the Mediating Role of Communication Skills in the Relationship between Attachment Styles and Marital Burnout. *Family Counseling and Psychotherapy*, 12(1), 137-160. <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22516654.1401.12.1.6.1>

Pietromonaco, P. R., & Beck, L. A. (2015). *Attachment processes in adult romantic relationships*. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/14344-002>

Pietromonaco, P. R., Overall, N. C., & Powers, S. I. (2022). Depressive symptoms, external stress, and marital adjustment: The buffering effect of partner's responsive behavior. *Social psychological and personality science*, 13(1), 220-232. <https://doi.org/10.1177/19485506211001687>

Pilkington, K. (2010). Anxiety, depression and acupuncture: a review of the clinical research. *Autonomic Neuroscience*, 157(1-2), 91-95. <https://doi.org/10.1016/j.autneu.2010.04.002>

Pines, A. M. (1996). *Couple Burnout*. Routledge. https://doi.org/https://books.google.com/books/about/Couple_Burnout.html?id=nEi7QgAACAAJ

Pines, A. M. (2013). *Couple burnout: Causes and cures*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315022291>

Pines, A. M., & Nunes, R. (2003). The relationship between career and couple burnout: Implications for career and couple counseling. *Journal of employment counseling*, 40(2), 50-64. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2003.tb00856.x>

Rahimi, C. (2014). APPLICATION BECK DEPRESSION INVENTORY-2 IRANIAN STUDENTS. *Clinical Psychology & Personality*, 12(10), 173-188. <https://doi.org/https://sid.ir/paper/400685/en>

Rao, S. L. (2017). Marital adjustment and depression among couples. *The international Journal of Indian psychology*, 4(2), 34-42. DOI: 10.25215/0402.045

Smith, T. W., Baron, C. E., Deits-Lebehn, C., Uchino, B. N., & Berg, C. A. (2020). Is it me or you? Marital conflict behavior and blood pressure reactivity. *Journal of Family Psychology*, 34(4), 503. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/fam0000624>

Yan, J. J., Schoppe-Sullivan, S. J., & Feng, X. (2020). Transactional associations between couple relationship intimacy and depressive symptoms across 10 years. *Journal of Marriage and Family*, 82(4), 1197-1212. <https://doi.org/10.1111/jomf.12667>

